

ПОСІБНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Абрамчук О. В., Горчинська Л. В.

Україна, Вінниця, Вінницький національний технічний університет

Основне завдання навчального посібника – дати студентам матеріал для опанування української мови на рівні побутового та фахового спілкування, для удосконалення мови та мовлення з метою подальшого використання в навчальному процесі.

Практична мета навчального посібника – насамперед практичне володіння мовою як засобом спілкування залежно від конкретних умов вивчення мови, рівня практичного володіння мовою, мети навчання для кожного виду мовленнєвої діяльності та аспекту мови відповідного етапу і профілю навчання.

Сучасні підручники з української мови як іноземної містять: опис української мови для іноземців з урахуванням особливостей мови студентів, комунікативні мінімуми для різних контингентів, які неможливі без психологічних та соціолінгвістичних досліджень, лінгвокраїнознавчий мінімум необхідний для спілкування в Україні, застосування найсучасніших методів навчання іноземних студентів

При укладанні підручника важливим є врахування етапу навчання студентів-іноземців. На початковому етапі формуються уявлення про фонетичні особливості української мови, найголовніші лексичні, словотвірні, морфологічні, синтаксичні явища та узагальнені способи мовленнєвої діяльності. Важливе значення має добір граматичних явищ, найтиповіших для спілкування в межах відповідної лексики, побудова словосполучень і речень, студенти навчаються читати короткі тексти. Завдання для початкового етапу – тренування, пояснення, демонстрація наочних матеріалів.

Другий етап – основний, мета цього етапу – навчити сприймати мову на слух і розуміти тексти навчально-побутової тематики, читати адаптовану літературу, публіцистичні тексти, розмовляти на побутові й навчальні теми. Включає усі розділи програми (частини мови, речення), містить основний комплекс комунікативних вправ (монологи, діалоги).

Завершальний етап є узагальнювальним. На цьому етапі подається весь граматичний і лексичний мінімум підручника, часто у формі таблиць, з метою повторення вивченого.

Кожен етап навчання іноземних студентів має конкретне вираження не тільки в доборі та презентації навчального матеріалу, а й у методиці проведення контролю за певними видами мовленнєвої діяльності. Це сприяє перевірці знань на кожному етапі, глибокому засвоєнню матеріалу, чіткому виконанню навчального плану. Так, системний контроль засвоєння лексики

підвищує ефективність її запам'ятовування, допомагає уникнути помилок, перекручування змісту.

Принципи укладання підручників для іноземних громадян залежать від багатьох чинників. Одним із них є добір навчального матеріалу, що залежить від контингенту тих, хто вчиться, профілю (технічного, економічного, екологічного), потреб студентів – видів мовленнєвої діяльності (читання, мовлення, слухання, письмо).

Актуальними у практиці використання є комплексні вправи, які: а) складаються на основі текстів чи системи текстів з огляду на їхні культурологічні, дидактичні, розвивальні та виховні функції; б) завдання, що спонукають студентів до активного спілкування.

З метою пошуку нових методик навчання української мови для іноземців все активніше застосовують інтегроване подання найважливішого мовного й мовленнєвого матеріалу для успішного здійснення комунікативних дій.

В основі укладання всіх підручників лежить функційно-комунікативний принцип. Він реалізується системою комплексних вправ, в основному творчих, інтегрованих видів діяльності студентів в аудиторії та в процесі виконання самостійної роботи [2: 40–47].

Активно використовується і логіко-семантичний принцип, який має особливе значення під час навчання іноземців писемної мови. Пропонується система таблиць, навчальних завдань, у яких передбачені основні закономірності вираження граматичних категорій.

Сучасний підручник повинен відповідати таким вимогам: наявність нетрадиційних способів подання важливого граматичного матеріалу, насиченість цікавими й корисними прикладами, що базуються на життєво необхідному мінімумі лексичного запасу української мови, ілюстрації, таблиці, якість паперу).

Список використаних джерел:

1. Іванець Т. Ю. Українська мова для іноземних студентів інженерних спеціальностей / Т. Ю. Іванець. – Вінниця.: ВНТУ, 2005. – 65 с.
2. Паламар Л. Принципи укладання підручника з української мови для іноземних студентів/ Паламар Л. // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2008. – Вип. 3. – С. 40–47.